

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/136/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414214077
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6414214077.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľky M. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. V. XX, XXX XX A., t. č. bytom N. E. XXX, XXXXX Y., W., v konaní právne zastúpenej JUDr. Luciou Sklenárovou, advokátkou, advokátska kancelária so sídlom SNP 94, 965 01 Žiar nad Hronom, proti povinnému platiť výživné R. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. X, XXX XX A., právne zastúpeného Mgr. et Mgr. Líviou Kostovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Pod Donátom 5, 965 01 Žiar nad Hronom, v konaní o určenie výživného, o odvolaní povinného platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 12C/207/2014-96 zo dňa 11. 01. 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky M. N., nar. XX. XX. XXXX zo strany povinného platiť výživné - jej otca R. N. na sumu 150,- € mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, a to počnúc dňom 09. 12. 2014. Na zameškané výživné v celkovej výške 2 931,62 € súd povolil povinnému platiť mesačné splátky vo výške 200,- € popri bežnom výživnom až do celkového zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok.

2. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľka má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd uviedol, že od poslednej úpravy výšky výživného vo vzťahu k navrhovateľke, a to rozsudkom o rozvode manželstva rodičov navrhovateľky č. k. 13C/174/2003 zo dňa 28. 01. 2004 došlo k podstatnej zmene pomerov najmä na strane navrhovateľky, na základe čoho považoval návrh za dôvodný. Konštatoval, že navrhovateľka je o 13 rokov staršia, študuje na odbornej akadémii v zahraničí, v dôsledku čoho je nutné konštatovať, že u nej došlo k zmene pomerov. K zmene pomerov došlo i na strane otca, ktorý bol v čase poslednej úpravy výživného zamestnaný s platom priemerne 263,16 € mesačne a tohto času je zamestnaný. Príjmy preukázal len za rok 2013 a za rozhodné obdobie od podania návrhu do rozhodnutia súdu, t. j. za roky 2014 až 2017 nepredložil dôkaz o výške svojho príjmu. Na základe uvedeného okresný súd postupoval v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine s tým, že otec navrhovateľky mal viaceré možnosti ako sa v konaní brániť a preukázať tvrdené skutočnosti, pričom túto možnosť nevyužil napriek tomu, že návrh na zvýšenie výživného bol podaný ešte v decembri roku 2014. V priebehu konania otec navrhovateľky nepreukázal ani výšku svojich výdavkov.

4. Po vykonanom dokazovaní a vyhodnotení dôkazov bolo pre okresný súd nesporné, že od poslednej úpravy výživného sa navrhovateľke zvýšili výdavky spojené s výživou, ošatením, obutím, krytím výdavkov na štúdium a ubytovanie. Súd vzhľadom na preukázané zvýšené výdavky navrhovateľky a zvýšený príjem otca, návrh na zvýšenie výživného považoval za dôvodne podaný a pri určovaní výšky vychádzal z kritérií uvedených v ust. § 75 ods. 1, veta prvá Zákona o rodine. Okresný súd

neprihliadol na obranu otca, nakoľko navrhovateľka je jeho vlastnou dcérou, ku ktorej má podľa Zákona o rodine vyživovaciu povinnosť, pričom k deťom jeho manželky má vyživovaciu povinnosť ich otec. Navrhovateľka teda v čase podania návrhu až do rozhodnutia súdu študuje, nemá vlastný príjem, v dôsledku čoho nie je schopná sama sa živiť a ak aj poberala plat za odbornú prax, tento jej nepokrýval všetky výdavky. Navrhovanú výšku považoval okresný súd za primeranú možnostiam a schopnostiam otca navrhovateľky a prihliadol pritom aj na vývoj životných nákladov.

5. Zároveň okresný súd rozhodol i o zameškanom výživnom s tým, že návrh bol podaný dňa 08. 12. 2014 a do rozhodnutia súdu dňa 11. 01. 2017 otcovi navrhovateľky vzniklo zameškané výživné v celkovej výške 2 931,62 € ako rozdiel medzi výživným, ktoré mal doposiaľ povinnosť otec navrhovateľky plniť (33,19 €) a zvýšeným výživným na sumu 150,- €, t. j. mesačne 116,81 €. Sporné v konaní nebolo, že v čase podania návrhu otec na navrhovateľku neprispieval žiadnym výživným. Dĺžné výživné súd povinnému povolil splácať v primeraných splátkach 200,- € mesačne tak, aby bolo zameškané výživné zaplatené v primeranej dobe a aby bolo v možnostiach a v schopnostiach otca výživné zaplatiť.

6. Rozhodnutím súdu o výživnom okresný súd zmenil rozsudok tamojšieho súdu č. k. 13C/174/2003 zo dňa 28. 01. 2004, ktorým bolo naposledy určené výživné na navrhovateľku.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie povinný platiť výživné - otec navrhovateľky, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne zmenil tak, že návrh v celom rozsahu zamietne. Odvolanie odôvodnil najmä tým, že naposledy bola vyživovacia povinnosť voči navrhovateľke ustálená rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 8P/217/09-56 zo dňa 29. 07. 2009, na základe ktorého došlo k zvýšeniu výživného upraveného predchádzajúcim rozhodnutím na sumu 95,- €. Z uvedeného teda podľa neho vyplýva, že naposledy o výške výživného bolo rozhodované dňa 29. 07. 2009, a nie ešte v roku 2004. Vo vzťahu k uvedenej skutočnosti tak došlo i k nesprávnemu právnomu posúdeniu vo vzťahu k zhodnoteniu zmeny pomerov od poslednej úpravy výšky výživného. Namietal, že okresný súd sa nesprávne vysporiadal s výškou vyživovacej povinnosti najmä so zreteľom na vek navrhovateľky, jej zdravotný stav, štúdium - t. j. sústavnosť prípravy na povolanie, ako aj reálnu schopnosť sa zamestnať a vykonávať pracovnú činnosť a na jej odôvodnené potreby a súčasne i na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Má za to, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť, a to vzhľadom na jej vek, zdravotný stav, štúdium a možnosti zamestnania sa. Zdôraznil, že navrhovateľka už v roku 2012 ukončila Gymnázium v F. U., a to maturitnou skúškou, keď v septembri roku 2012 začala navštevovať Vysokú školu v F., ktorú ukončila v januári 2013. Následne potom začala pracovať ako čašníčka a až následne sa zapísala na odbornú akadémiu. Navyiac, žiadnym spôsobom neverifikovala charakter odbornej akadémie, ani to, či odbor, ktorý navštevuje, je dennej alebo diaľkovej formy, prípadne individuálnej formy. Vzdelávanie, ktorému sa teda navrhovateľka venuje v Nemecku, podľa neho nemožno považovať za sústavnú prípravu na povolanie, navrhovateľka je podľa neho schopná sa o seba ako aj svoje potreby postarať sama, netrpí žiadnymi zdravotnými komplikáciami, resp. problémami, ktoré by mali za následok reálnu závislosť na výžive od svojich rodičov. Zdôraznil, že namietaním určenia výživného voči navrhovateľke sa žiadnym spôsobom nechce zbaviť zodpovednosti za život a osud navrhovateľky, avšak má za to, že priznanie výživného za takýchto podmienok je v rozpore s dobrými mravmi.

8. Vo vzťahu k vlastnej osobe zdôraznil, že má 52 rokov, jeho zdravotný stav nie je dobrý, má problémy s kĺbmi, preto mal súd prihliadať i na jeho schopnosti a možnosti, ako aj majetkové pomery. Okresný súd sa podľa neho nedostatočne zameril na oprávnenosť a odôvodnenosť navrhovateľkiných nákladov, nakoľko aj odôvodnené potreby dieťaťa majú svoju konkrétnu hranicu danú jeho spotrebným charakterom, a preto treba dbať aj na to, aby výživné nad túto hranicu nepriamo neuspokojovalo časti aj potreby iných osôb. Ak teda náklady navrhovateľky predstavujú 980,90 €, má za to, že táto suma nákladov je značne predimenzovaná aj so zreteľom na skutočnosť, že je takmer 3-násobne vyššia ako životné minimum v Nemecku na jednu dospelú osobu. Dosiaľ nie je zjavné, či naďalej navrhovateľka poberať plat praktikantky alebo nie, teda aké sú jej skutočné príjmy.

9. Na záver otec navrhovateľky namietal i rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania, nestotožnil sa s tým, že súd priznal navrhovateľke náhradu trov konania v celom rozsahu, nakoľko tomu nezodpovedá právna úprava. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené vady napadnutého rozhodnutia, namietal, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, a to nedostatočným odôvodnením

napadnutého rozhodnutia, ktoré požiadavky na riadne odôvodnenie v civilných veciach ustanovuje § 220 ods. 2 CSP.

10. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že s dôvodmi uvedenými v odvolaní nesúhlasí. Počas celého konania bol jej otec pasívny a v konaní neprodukoval žiadne dôkazy, ktorá okolnosť nemôže byť na jej ťarchu. Má za to, že v konaní preukázala svoj nárok, keďže sa sústavne pripravuje na budúce povolanie a je odkázaná na výživu rodičov, je študentkou denného štúdia, čo preukázala i potvrdeniami o návšteve školy, teda nie je schopná sama sa živiť, pretože popri štúdiu nemá možnosť sa zamestnať a jej príjem za výkon praxe nepokrýva všetky náklady, ktoré má. Navyše, napriek tomu, že jej otec deklaruje, že sa nechce zbaviť svojich rodičovských práv a povinností, od roku 2014 na ňu neprispel žiadnou sumou. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

11. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte „CMP“), ktorý v zmysle § 395 ods. 1 upravuje, že tento zákon platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa toho zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej v texte len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

14. Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

15. Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

16. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal odvolanie v zmysle § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1, písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP, a to z nasledovných dôvodov:

17. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol opakovane o výživnom rozhodnúť, je zmena pomerov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinnej osoby, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Uvedená zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, pričom súd musí mať preukázané, že došlo k zmene pomerov tak na strane oprávnenej osoby alebo na strane povinnej osoby. Súd musí preto podrobne skúmať a porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so štúdiom, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľno časovými aktivitami. Na strane povinnej osoby musí skúmať, porovnávať a preukázať zmenu pomerov, prípadne dôjsť k záveru, že k zmene pomerov (ne)došlo v súvislosti s porovnaním s príjmami povinnej osoby, s príjmami druhého rodiča dieťaťa, počtom vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu a pod.. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok. Pri zmene pomerov musí súd vždy prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov.

19. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Preto aj dokazovanie súdu sa

musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave. Touto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Za podstatné okolnosti, ktoré odôvodňujú zmenu výživného možno uviesť pribudnutie alebo odpadnutie vyživovacej povinnosti povinnému, podstatný pokles, stratu alebo nárast príjmov, vyššie odôvodnené potreby oprávnenej osoby, ku ktorým môže dôjsť napr. v dôsledku nástupu na vyšší stupeň školy, napr. na strednú, či vysokú školu, prípadne tiež vyšší vek oprávnenej osoby, s čím súvisí aj nárast odôvodnených potrieb v dôsledku uplynutia dlhšej doby.

20. Predmetom konania bolo určenie vyživovacej povinnosti otca voči plnoletej dcére - navrhovateľke. Okresný súd bol povinný skúmať, či na strane niektorého účastníka konania (ne)došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia, ktorým bola vyživovacia povinnosť otca voči navrhovateľke naposledy ustálená. Okresný súd k posúdeniu skutkového stavu dospel na základe nesprávnych skutkových zistení, ak porovnával pomery na strane účastníkov konania vo vzťahu k obdobiu, kedy vyživovacia povinnosť navrhovateľky nebola naposledy ustálená. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť voči navrhovateľke ustálená rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 8P/217/09-56 zo dňa 29. 07. 2009. Nie je preto možné považovať vykonané dokazovanie vo vzťahu ku skutkovým zisteniam za správne a dostatočné, ak okresný súd nesprávne posudzoval zmenu pomerov vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 13C/174/2003 zo dňa 28. 01. 2004, teda takmer 5 rokov skôr, než bola naposledy vyživovacia povinnosť ustálená. Už len uvedená vada konania je dôvodom pre zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu s tým, aby opätovne vykonal dokazovanie a posúdil, či na strane účastníkov konania došlo k podstatnej zmene pomerov, keď bude skúmať pomery účastníkov konania v období roku 2009 a porovná ich s obdobím, kedy bol návrh na určenie vyživovacej povinnosti podaný. Najmä posúdi, či plnoleté dieťa, teda navrhovateľka je schopná sama sa živiť vzhľadom na námietky zo strany otca, ktorý tvrdí, že na strane navrhovateľky nejde o štúdium dennou formou a zároveň, že uvedené štúdium u navrhovateľky nepredstavuje sústavnú prípravu na povolanie, ako to predpokladá ustálená súdna prax so zreteľom na existenciu vyživovacej povinnosti rodičov voči plnoletému dieťaťu. Vzdelávanie, ktorému sa venuje navrhovateľka, okresný súd nepodrobil dôslednému skúmaniu najmä pokiaľ ide o rozsah štúdia, ako aj charakter štúdia, teda či ide o prípadné pomaturitné štúdium dennou, či externou formou, prípadne o aký vzdelávací inštitút v danom prípade ide, a či ide sústavnú prípravu na povolanie alebo štúdium, ktoré nie je nevyhnutné pre jej uplatnenie na pracovnom trhu. Navyiac je zrejmé, že okresný súd sa nezaoberal ani tým, či navrhovateľka má alebo nemá ďalší príjem, a to plat praktikantky, teda či ide o príjem pravidelný alebo príležitostný, resp. a akom rozsahu pokrýva jej výdavky. Uvedené má podstatný vplyv na určenie výšky výživného v prípade, ak okresný súd dospeje k tomu, že navrhovateľka má nárok na výživné vo vyššej miere než bolo určené posledným rozhodnutím v roku 2009.

21. Pokiaľ ide o majetkové pomery na strane otca navrhovateľky, odvolací súd poukazuje na ust. § 35 CMP, z ktorého vyplýva, že súd je povinný zistiť skutočný stav veci a za týmto účelom je preto povinný vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). Okresný súd preto doplní dokazovanie o príjme a zárobkových pomeroch otca navrhovateľky od roku 2013 až do jeho rozhodnutia.

22. Okresný súd sa však pri rozhodovaní vo veci dostatočne neriadil okolnosťami pre posúdenie možnosti zmeny pomerov a okrem teoretických predpokladov, nevyhodnotil pomery v čase vyhlásenia skoršieho právoplatného rozhodnutia napriek tomu, že ide už vyššie odvolací súd konštatoval, že ide o rozhodnutie nesprávne vo vzťahu k posledne upravenej vyživovacej povinnosti navrhovateľky. Z jeho rozhodnutia, bez ohľadu na vyššie uvedené, nie je možné konštatovať, na základe akých vykonaných dôkazov dospel k záveru, že k zmene pomerov došlo, v dôsledku čoho je koncipované rozhodnutie nepreskúmateľné a nevyplývajú z neho žiadne úvahy súdu, ktorými sa riadil pri hodnotení dôkazov, ani k tomu, čo viedlo k záveru o určení výživného práve vo výške 150,- € mesačne, prečo považuje takto určené výživné za primerané a taktiež neboli dôsledne preskúmané ani odôvodnené potreby oprávnenej osoby.

23. Ďalšou vadou konania, na ktorú bol povinný odvolací súd prihliadať, je nesprávne vykonané dokazovanie, jeho spôsob a v konečnom dôsledku zmätočnosť. Okresný súd na pojednávaní dňa 11. 01. 2017 v zápisnici o pojednávaní (č. I. 95 spisu) konštatoval, že vzhľadom na to, že neboli vznesené ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, vyhlásil dokazovanie za skončené, a to uznesením. Až následne, po vyhlásení tohto uznesenia o skončení dokazovania došlo zo strany okresného súdu k „oboznamovaniu vykonaných dôkazov“, ktoré boli obsahom spisu s tým, že okrem podaného návrhu bolo do spisu doložené písomné vyjadrenie osoby povinnej platiť výživné a doklady preukazujúce príjmy a výdavky navrhovateľky, ktoré súd oboznamoval pri oboznamovaní prípravy pojednávania. Zároveň súd oboznámil rozhodnutie tamajšieho súdu sp. zn. 13C/174/2003 a spis sp. zn. 13C/174/2003.

24. Z uvedenej formulácie zápisnice o pojednávaní však nelogicky vyplýva, že najprv bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a až následne došlo k oboznamovaniu vykonaných dôkazov, naviac formou oboznamovania sa s celým obsahom spisu. Uvedený postup okresného súdu však nemožno považovať za správny, ak bolo potrebné vykonať dokazovanie, resp. vykonať dôkaz listinami. Tento spôsob vykonania dokazovania listinami je upravený Civilným sporovým poriadkom, a to tak, že ich predseda senátu na pojednávaní prečíta alebo oboznámi ich obsah. Tento spôsob vykonania dôkazu musí byť zreteľný zo zápisnice o pojednávaní. Vykonávanie dôkazu celým spisom súhrnne nie je správne, nakoľko potom nemožno posúdiť, ktoré konkrétne dôkazné prostriedky zo spisu súd využil, keď spravidla nedochádza k tomu, že by v občianskom súdnom konaní bol čítaný alebo oznamovaný obsah celého spisu (R22/1979). Odvolací súd poukazuje na to, že k vykonávaniu dôkazov na pojednávaní je vyjadrením zásady priamosti občianskeho súdneho procesu, keď výnimky sú možné len za splnenia zákonných predpokladov pre vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania; v tomto prípade súd na prejednanie veci pojednávanie nariadil. Vzhľadom na uvedenú vadu konania zo strany odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k opakovaniu, ani len doplneniu dokazovania, ak ho okresný súd nevykonal zákonným spôsobom a uvedený nedostatok nemožno napraviť ani v odvolacom konaní. Po zrušení a vrátení veci preto okresný súd opakovane vykoná dokazovanie tak, že najprv vykoná dôkazy v súlade so zákonom, a až následne po tom, keď boli vykonané, pristúpi prípadne k vyhláseniu, že dokazovanie je skončené, resp, či ďalšie navrhnuté dôkazy vykoná alebo nie. Aj v tomto rozsahu je preto postup okresného súdu zmätočný, vyžadujúci opakované vykonanie dokazovania v predmetnej veci. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že podrobné oboznamovanie s listinnými dôkazmi pri príprave pojednávania nie je možné stotožniť s vykonávaním dokazovania. Príprava pojednávania a vykonávanie dokazovania sú odlišné inštitúty a procesné postupy. Na záver ešte odvolací súd dopĺňa, že z §-u 182 CSP vyplýva, že súd vyzve účastníkov, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci. Zo znenia tohto ustanovenia bez pochyb vyplýva i to, že k uvedenej výzve pristúpi súd až po vykonaní dokazovania, a len pre prípad, že už nepovažuje za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, uznesením vyhlási dokazovanie za skončené. Ak pristúpi k vykonaniu ďalších dôkazov, po ich vykonaní opätovne pristúpi k výzve podľa § 182 CSP. Okresný súd ale na pojednávaní dňa 11.01.2017 najprv vyzval účastníkov v zmysle § 182 CSP, až následne i keď nezákonným spôsobom vykonal dokazovanie, po tom, čo vyhlásil dokazovanie za skončené. Tento zmätočný postup v konečnom dôsledku porušil práva účastníkov na spravodlivý proces a nemožno z neho ani pre odvolacie konanie mať ustálený skutkový stav veci.

25. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude po zrušení a vrátení veci opätovne vykonať dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci nevyhnutného pre následné právne posúdenie hmotnoprávnej podmienky pre určenie vyživovacej povinnosti otca voči plnoletému dieťaťu, teda či došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výšky vyživovacej povinnosti otca voči navrhovateľke, posúdi či ide o zmenu podstatnú, trvalého charakteru a zároveň, či navrhovateľka je alebo nie je schopná sama sa živiť, teda či v prípade jej vzdelávania ide o sústavnú prípravu na ďalšie povolanie a zároveň podrobne zistí nielen osobné, príjmové, zárobkové a majetkové pomery na strane rodičov, ale i odôvodnené potreby navrhovateľky, prípadne jej príjem a svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodní.

26. Okresný súd vzhľadom na vyššie uvedené v dôsledku nesprávneho procesného postupu znemožnil stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ak okresný súd dokazovanie nevykonal zákonným spôsobom, nemožno ho odvolacím súdom zopakovať, ani doplniť, preto odvolaciemu súdu aj vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci v dôsledku toho, že okresný súd posudzoval zmenu pomerov vo vzťahu k inému obdobiu, teda k roku 2004 a nie k roku 2009, neostávalo iné, ako napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť za účelom vykonania dokazovania v súlade s Civilným sporovým poriadkom tak, aby právo na spravodlivý proces bolo zachované.

27. Odvolací súd tiež dáva do pozornosti okresného súdu, že neodôvodnil svoje rozhodnutie o trovách konania, v dôsledku čoho i v tomto rozsahu je jeho rozhodnutie nepreskúmateľným. Ak teda okresný súd v novom rozhodnutí pristúpi k tomu, že bude o trovách konania rozhodovať v zmysle ustanovení CMP, potom je nevyhnutné, aby rozhodnutie o trovách konania dostatočným spôsobom odôvodnil.

28. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci.

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).